

ANVISNING OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER INOM UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE

Inledning

Denna anvisning tillämpas i enlighet med EU:s dataskyddsförordning (EU) 2016/679 (nedan dataskyddsförordningen) samt den nationella dataskyddslagen (1050/2018) som kompletterar den på behandling av personuppgifter inom uppsökande ungdomsarbete enligt ungdomslagen (1285/2016) när en kommun är personuppgiftsansvarig och kommunen eller någon annan aktör som avses i ungdomslagen är personuppgiftsbiträde.

Anvisningen behandlar begrepp i samband med behandling av personuppgifter, definitionen av behandling av personuppgifter, principer för behandling av personuppgifter, den personuppgiftsansvariges uppgifter, skyldigheter och ställning samt den registrerades rättigheter.

Innehåll

ANVISNING OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER INOM UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETE

1	
Inledning.....	1
Centrala begrepp i denna anvisning (artiklar i EU:s dataskyddsförordning).....	2
Behandling av personuppgifter	3
Principer för behandling av personuppgifter.....	3
Behandling av personuppgifter inom uppsökande ungdomsarbete	3
Ändamålen med behandling av personuppgifter	4
Grunden för behandling av personuppgifter.....	4
Särskilda kategorier av personuppgifter	4
Kategorier av registrerade, kategorier av personuppgifter och källor för personuppgifter	5
Behandling av personuppgifter.....	6
Om behandling av uppgifter om unga inom uppsökande ungdomsarbete	7
Användning av personuppgifter inom uppsökande ungdomsarbete	7
Utlämnande av uppgifter för uppsökande ungdomsarbete	8
Personuppgiftsansvarig inom uppsökande ungdomsarbete	9
Personuppgiftsansvarig.....	9
Den personuppgiftsansvariges ansvar	9
Dataskyddsombud.....	10
Uppgifter som samlats in inom uppsökande ungdomsarbete kan endast användas inom uppsökande ungdomsarbete.....	10
Utlämnande av uppgifter som samlats in inom uppsökande ungdomsarbete	10
Elektroniskt utlämnande av uppgifter tjänsten https://yhteysetsivaan.fi	11

Centrala begrepp i denna anvisning (artiklar i EU:s dataskyddsförordning)

Personuppgift: Personuppgifter är alla uppgifter som anknyter till en identifierad eller identifierbar person och utifrån vilka en registrerad person kan identifieras direkt eller indirekt. Personuppgifter är till exempel namn, personbeteckning, hemadress, telefonnummer och e-postadress. Ungas identifierings- och kontaktuppgifter som används i uppsökande ungdomsarbete är personuppgifter.¹

Behandling av personuppgifter: Med behandling av personuppgifter avses en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter, till exempel insamling, registrering, lagring, användning, bearbetning, ändring, överföring, utlämning och radering av personuppgifter. Alla åtgärder som gäller personuppgifter, från planering av behandling av personuppgifter till radering av personuppgifter utgör behandling av personuppgifter.²

Personuppgiftsansvarig: Den personuppgiftsansvarige är en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter; om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt.

Gemensamt personuppgiftsansvarig: Gemensamt personuppgiftsansvarig avser en personuppgiftsansvarig som tillsammans med åtminstone en annan personuppgiftsansvarig fastställer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Personuppgiftsbiträde: Ett personuppgiftsbiträde är en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, institution eller annat organ som behandlar personuppgifter på en personuppgiftsansvarigs vägnar. Med personuppgiftsbiträde avses inte arbetstagare som arbetar under den personuppgiftsansvarige och behandlar personuppgifter som en del av deras arbetsuppgifter. Ett personuppgiftsbiträde kan utgöras av till exempel ett företag, en enskild näringsidkare, en myndighet eller en förening. En mycket bred grupp av tjänstetillhandahållare verkar som personuppgiftsbiträden.

Register: Ett register är en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden.

Integritetsmeddelande: Ett integritetsmeddelande är en organisations dokument som informerar registrerade om behandling av personuppgifter, termerna dataskyddsbeskrivning och integritetspolicy kan också användas.

¹ Artikel 4 och 9 i dataskyddsförordningen

² Artikel 4 i dataskyddsförordningen

Behandling av personuppgifter

Med behandling av personuppgifter avses till exempel insamling, registrering, lagring, användning, bearbetning, ändring, överföring, utlämning och radering av personuppgifter. Alla åtgärder som gäller personuppgifter, från planering av behandling av personuppgifter till radering av personuppgifter utgör behandling av personuppgifter.³

Behandling av personuppgifter förutsätter alltid en grund för behandling som finns i lagen. Grunden ska fastställas innan behandlingen inleds. När behandlingen av personuppgifter knyts till en grund för behandling, kan grunden inte längre bytas till en annan. Behandlingsgrunden påverkar avsevärt den registrerades rättigheter gentemot den personuppgiftsansvarige.

Principer för behandling av personuppgifter⁴

Vid behandling av personuppgifter ska dataskyddsprinciperna enligt dataskyddslagstiftningen alltid iakttas.

Enligt principerna för dataskydd ska personuppgifter

- behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade
- behandlas på ett konfidentiellt och säkert sätt
- samlas in och behandlas för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål
- samlas in endast i sådan utsträckning som är relevant för det ändamål som de behandlas för
- alltid uppdateras vid behov – inexakta och felaktiga uppgifter bör raderas eller korrigeras omgående
- inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka de behandlas.

Varje personuppgiftsansvarig ska kunna visa att den iakttagit ovannämnda principer för dataskydd och i större detalj de principer för dataskydd som beskrivs i artikel 5 i EU:s dataskyddsförordning.
<https://tietosuoja.fi/sv/dataskyddsprinciper>.

Behandling av personuppgifter inom uppsökande ungdomsarbete

Alla har rätt till skydd av sina personuppgifter. Dataskydd är en grundläggande fri- och rättighet, som tryggar tillgodoseendet av den registrerades rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter. Syftet med dataskydd är att ange när och under vilka förutsättningar personuppgifter kan behandlas.

Behandlingen av personuppgifter ska iakttas ovannämnda principer för dataskydd enligt dataskyddslagstiftningen. Behandling av personuppgifter förutsätter alltid en laglig grund för behandling.

³ Artikel 4 i dataskyddsförordningen

⁴ Artikel 5 i dataskyddsförordningen

Behandlingen är lagenlig när minst ett av förutsättningarna i artikel 6.1 i EU:s dataskyddsförordning uppfylls dvs. a) samtycke, b) avtal, c) rättslig förpliktelse, d) intressen av grundläggande betydelse för en person, e) allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning eller f) ändamål som rör berättigade intressen, varav den sistnämnda utgör ett undantag, särskilt när den registrerade är ett barn.⁵

Ändamålen med behandling av personuppgifter

Inom uppsökande ungdomsarbete samlas uppgifter in om unga för att nå dem, bedöma behovet av stöd och bidra till hänvisning till tjänster och stöd.

Grunden för behandling av personuppgifter

Lagenligheten för behandling av personuppgifter inom uppsökande ungdomsarbete bedöms enligt artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen, grunden för behandling fastställs i ungdomslagen. Enligt 10 § i ungdomslagen är syftet med uppsökande ungdomsarbete att nå unga som är i behov av stöd och att hjälpa dem att anlita sådana tjänster och övrigt stöd som främjar deras utveckling, självständighetsprocess, delaktighet i samhället och övriga livskompetens och som bidrar till deras möjligheter till utbildning och till inträde på arbetsmarknaden. När det gäller att nå unga inom uppsökande ungdomsarbete behandlas personuppgifter för unga som är i behov av stöd, till exempel namn och telefonnummer. Uppgifterna om de unga bildar ett register.

Enligt ungdomslagen inleds uppsökande ungdomsarbete i första hand utifrån information som den unge själv har gett och utgående från den unges egen bedömning av sitt stödbehov. Den unges samtycke krävs för behandling av personuppgifter. Uppsökande ungdomsarbete kan också inledas på basis av information från andra myndigheter. Myndigheter kan ha en lagstadgad skyldighet att lämna kontakt- och identifieringsuppgifter om unga eller en lagstadgad rätt att lämna kontakt- och identifieringsuppgifter om unga.

Särskilda kategorier av personuppgifter

Behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning ska vara förbjuden.⁶

Förbudet tillämpas emellertid inte om punkt 2 i artikel 9 tillämpas. Behandling av personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får behandlas på följande villkor:

- a) den registrerade har uttryckligen lämnat sitt samtycke till behandlingen av dessa personuppgifter för ett eller flera specifika ändamål, utom då unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt föreskriver att förbudet i punkt 1 inte kan upphävas av den registrerade,
- b) behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige eller den registrerade ska kunna fullgöra sina skyldigheter och utöva sina särskilda rättigheter inom arbetsrätten och på områdena social trygghet och socialt skydd, i den omfattning detta är tillåtet enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller ett kollektivavtal som antagits med stöd av medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder som säkerställer den registrerades grundläggande rättigheter och intressen fastställs,

⁵ Artikel 6 i dataskyddsförordningen

⁶ Artikel 9 i dataskyddsförordningen

- c) behandlingen är nödvändig för att skydda den registrerades eller någon annan fysisk persons grundläggande intressen när den registrerade är fysiskt eller rättsligt förhindrad att ge sitt samtycke,
- d) behandlingen utförs inom ramen för berättigad verksamhet med lämpliga skyddsåtgärder hos en stiftelse, en förening eller ett annat icke vinstdrivande organ, som har ett politiskt, filosofiskt, religiöst eller fackligt syfte, förutsatt att behandlingen enbart rör sådana organs medlemmar eller tidigare medlemmar eller personer som på grund av organets ändamål har regelbunden kontakt med detta och personuppgifterna inte lämnas ut utanför det organet utan den registrerades samtycke,
- e) behandlingen rör personuppgifter som på ett tydligt sätt har offentliggjorts av den registrerade,
- f) behandlingen är nödvändig för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk eller som en del av domstolarnas dömande verksamhet,
- g) behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen,
- h) behandlingen är nödvändig av skäl som hör samman med förebyggande hälso- och sjukvård och yrkesmedicin, bedömningen av en arbetstagares arbetskapacitet, medicinska diagnoser, tillhandahållande av hälso- och sjukvård, behandling, social omsorg eller förvaltning av hälso- och sjukvårdstjänster och social omsorg och av deras system, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller enligt avtal med yrkesverksamma på hälsoområdet och under förutsättning att de villkor och skyddsåtgärder som avses i punkt 3 är uppfyllda,
- i) behandlingen är nödvändig av skäl av allmänt intresse på folkhälsoområdet, såsom behovet av att säkerställa ett skydd mot allvarliga gränsöverskridande hot mot hälsan eller säkerställa höga kvalitets- och säkerhetsnormer för vård och läkemedel eller medicintekniska produkter, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga och specifika åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter och friheter fastställs, särskilt tystnadsplikt,
- j) behandlingen är nödvändig för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

Kategorier av registrerade, kategorier av personuppgifter och källor för personuppgifter

Inom uppsökande ungdomsarbete utgörs kategorin av registrerade av unga. Det uppsökande ungdomsarbetets målgrupp är unga under 29 år. I regel omfattar målgruppen för uppsökande ungdomsarbete unga i slutskedet av den grundläggande utbildningen och unga som är äldre än så. Uppsökande ungdomsarbete grundar sig på de ungas frivillighet och samarbete med de unga.

Kategorin av personuppgifter omfattar deltagarnas identifierings- och kontaktuppgifter: namn, personbeteckning, hemadress, telefonnummer och e-postadress.

När ett ärende som gäller en enskild ung person inom uppsökande ungdomsarbete behandlas förs identifierings- och kontaktuppgifter för den unge in i registret.

Behandling av personuppgifter⁷

Om en behandling ska genomföras på en personuppgiftsansvarigs vägnar ska den personuppgiftsansvarige endast anlita personuppgiftsbiträden som ger tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i dataskyddsförordningen och säkerställer att den registrerades rättigheter skyddas.

Personuppgiftsbiträdet får inte anlita ett annat personuppgiftsbiträde utan att ett särskilt eller allmänt skriftligt förhandstillstånd har erhållits av den personuppgiftsansvarige. Om ett allmänt skriftligt tillstånd har erhållits, ska personuppgiftsbiträdet informera den personuppgiftsansvarige om eventuella planer på att anlita nya personuppgiftsbiträden eller ersätta personuppgiftsbiträden, så att den personuppgiftsansvarige har möjlighet att göra invändningar mot sådana förändringar.

När uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde ska hanteringen regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt som är bindande för personuppgiftsbiträdet med avseende på den personuppgiftsansvarige och i vilken föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade, samt den personuppgiftsansvariges skyldigheter och rättigheter anges. I det avtalet eller den rättsakten ska det särskilt föreskrivas att personuppgiftsbiträdet

- a) endast får behandla personuppgifter på dokumenterade instruktioner från den personuppgiftsansvarige, inbegripet när det gäller överföringar av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, såvida inte denna behandling krävs enligt unionsrätten eller enligt en medlemsstats nationella rätt som personuppgiftsbiträdet omfattas av, och i så fall ska personuppgiftsbiträdet informera den personuppgiftsansvarige om det rättsliga kravet innan uppgifterna behandlas, såvida sådan information inte är förbjuden med hänvisning till ett viktigt allmänintresse enligt denna rätt,
- b) säkerställer att personer med behörighet att behandla personuppgifterna har åtagit sig att iaktta konfidentialitet eller omfattas av en lämplig lagstadgad tystnadsplikt,
- c) ska vidta alla åtgärder som krävs enligt artikel 32 i dataskyddsförordningen (säkerhet i samband med behandlingen),
- d) ska respektera de villkor som avses i punkterna 2 och 4 för anlitaandet av ett annat personuppgiftsbiträde,
- e) med tanke på behandlingens art, ska hjälpa den personuppgiftsansvarige genom lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, i den mån detta är möjligt, så att den personuppgiftsansvarige kan fullgöra sin skyldighet att svara på begäran om utövande av den registrerades rättigheter i enlighet med kapitel III,
- f) ska bistå den personuppgiftsansvarige med att se till att skyldigheterna enligt artiklarna 32–36 i dataskyddsförordningen fullgörs, med beaktande av typen av behandling och den information som personuppgiftsbiträdet har tillgång till,
- g) beroende på vad den personuppgiftsansvarige väljer, ska radera eller återlämna alla personuppgifter till den personuppgiftsansvarige efter det att tillhandahållandet av behandlingstjänster har avslutats, och radera befintliga kopior såvida inte lagring av personuppgifterna krävs enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, och
- h) ska ge den personuppgiftsansvarige tillgång till all information som krävs för att visa att de skyldigheter som fastställs i artikel 28 har fullgjorts samt möjliggöra och bidra till granskningar, inbegripet inspektioner, som genomförs av den personuppgiftsansvarige eller av en annan revisor som bemyndigats av den personuppgiftsansvarige.

Personuppgiftsbiträdet ska omedelbart informera den personuppgiftsansvarige om han anser att en instruktion strider mot dataskyddsförordningen eller mot andra av unionens eller medlemsstaternas dataskyddsbestämmelser.

I de fall där ett personuppgiftsbiträde anlitar ett annat personuppgiftsbiträde för utförande av specifik behandling på den personuppgiftsansvariges vägnar ska det andra personuppgiftsbiträdet, genom ett avtal

⁷ Artikel 28 i dataskyddsförordningen

eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt, åläggas samma skyldigheter i fråga om dataskydd som de som fastställs i avtalet eller den andra rättsakten mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet enligt artikel 28.3 i dataskyddsförordningen, och framför allt att ge tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i dataskyddsförordningen. Om det andra personuppgiftsbiträdet inte fullgör sina skyldigheter i fråga om dataskydd ska det ursprungliga personuppgiftsbiträdet vara fullt ansvarig gentemot den personuppgiftsansvarige för utförandet av det andra personuppgiftsbiträdets skyldigheter.

Om behandling av uppgifter om unga inom uppsökande ungdomsarbete

Unga personers identifierings- och kontaktuppgifter för det uppsökande ungdomsarbetet får lämnas ut på elektronisk väg. Inom ramen för det uppsökande ungdomsarbetet får uppgifter som inkommit i samband med uppdraget samköras eller annars behandlas i syfte att identifiera unga som är i behov av stöd och för skötseln av uppgifter inom det uppsökande ungdomsarbetet. Vid behandlingen av ett ärende som gäller en enskild ung person inom ramen för det uppsökande ungdomsarbetet registreras den som har anmält den unges kontakt- och identifieringsuppgifter, beslut om fortsatta åtgärder samt information om vilka uppgifter om den unge som lämnats ut och till vem. Kommunen är registeransvarig vid behandlingen av personuppgifter.

De uppgifter om en ung person som inkommit i samband med det uppsökande ungdomsarbetet får lämnas vidare till andra myndigheter endast med den unges samtycke. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens samtycke. En minderårig ung person får dock besluta om utlämnandet av uppgifter om honom eller henne själv enligt sin utvecklingsnivå. Uppgifterna ska förstöras genast när de inte längre är nödvändiga för skötseln av uppgiften.

Den som arbetar med uppsökande ungdomsarbete får inte utan den unges samtycke för utomstående (någon som inte har en koppling till ärendet) röja vad han eller hon i samband med skötseln av uppgifter som avses i denna lag har fått veta om den unges personliga förhållanden, hälsotillstånd eller ekonomiska situation eller om förmåner eller stödåtgärder som den unge åtnjuter. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens samtycke.

Användning av personuppgifter inom uppsökande ungdomsarbete

Personuppgifter kan endast användas för det ändamål för vilket de har samlats in och om vars behandlingsändamål och -grunder deltagare/registrerade har informerats på förhand. Uppgifterna ska skyddas från utomstående. Elektroniska datasystem skyddas med användarnamn och lösenord. Anställda inom uppsökande ungdomsarbete och de som ansvarar för förandet av registret för uppsökande ungdomsarbete ges de åtkomsträttigheter som arbetsuppgifterna kräver och tillsyn utövas regelbundet över användningen av rättigheterna. Handlingar på papper förvaras i låsta skåp. Personalen får anvisningar och utbildning i lagenlig behandling av personuppgifter.

Uppgifterna om en individ ska förstöras genast när de inte längre är nödvändiga för skötseln av uppgiften som gäller individen eller inte längre är nödvändiga för skötseln av uppgiften inom uppsökande ungdomsarbete. Ibland kan man behöva kontakta den unge flera gånger för att nå denne och den unge kan ha behov av flera olika tjänster. Om den unge meddelar att denne inte vill ha hjälp, ska uppgifterna förstöras efter bedömningen av den unges servicebehov.

Arkivlagen (831/1994, 1 §) tillämpas på verksamhet som anordnas av en kommun och en samkommun och en arkivbildningsplan (8 §) upprättas i verksamheten. Det rekommenderas att det i kommunens arkivbildningsplan konstateras att ungdomslagen iakttas vid förvaringen av uppgifter om uppsökande ungdomsarbete. Kommunen kan dock förvara sådana uppgifter om uppsökande ungdomsarbete som är kvantitativa, gäller utveckling av verksamheten och från vilka en enskild person inte kan identifieras. Sådana

uppgifter är till exempel de uppgifter som samlas in i undervisnings- och kulturministeriets och regionförvaltningsverkens årliga riksomfattande enkät för statistikföring. Uppgifterna från den riksomfattande enkäten behandlas och presenteras så att individer inte kan identifieras av dem.

Utlämnande av uppgifter för uppsökande ungdomsarbete

Bestämmelser om utlämnande av uppgifter för uppsökande ungdomsarbete ingår i 11 § i ungdomslagen. För att information ska få lämnas ut för det uppsökande ungdomsarbetet krävs den unges samtycke, om inte annat föreskrivs i ungdomslagen eller någon annanstans.

Oberoende av bestämmelserna om sekretess ska en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet lämnas ut till den unges hemkommun enligt följande: 1) utbildningsanordnare ska lämna ut uppgifter om andra unga än läropliktiga unga, som avbryter studierna inom yrkesutbildning, gymnasieutbildning eller utbildning som handleder för examensutbildning, 2) försvarsmakten och civiltjänstcentralen ska lämna ut uppgifter om unga som befrias från sin värnplikts- eller civiltjänstgöring för att de inte är tjänstdugliga eller som avbryter sin tjänstgöring.

Om en utbildningsanordnare, försvarsmakten eller civiltjänstcentralen med stöd av tillgänglig information och med beaktande av en ung persons situation och stödbehov som helhet bedömer att den unge inte är i behov av avsedda tjänster och övrigt stöd, behöver denna aktör inte lämna ut dessa uppgifter om den unge.

Oberoende av bestämmelserna om sekretess får en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter med tanke på det uppsökande ungdomsarbetet lämnas ut till den unges hemkommun enligt följande: 1) utbildningsanordnare får lämna ut uppgifter om unga som har avslutat sin grundläggande utbildning men inte har placerat sig i utbildning efter den grundläggande utbildningen, 2) utbildningsanordnare får lämna ut uppgifter om läropliktiga unga som avbryter sin yrkesutbildning, gymnasieutbildning eller utbildning som handleder för examensutbildning, 3) också andra myndigheter än de som nämns ovan i 11 § och Folkpensionsanstalten får lämna ut uppgifter om en ung person, om myndigheten eller Folkpensionsanstalten med stöd av information som den fått i sitt uppdrag samt med beaktande av den unges situation och stödbehov som helhet bedömer att den unge är i behov av tjänster och annat stöd utan dröjsmål.

Om registrerade föreningar eller stiftelser som arbetar med unga eller andra sammanslutningar som erbjuder fritidsaktiviteter för unga bedömer att en ung person är i behov av uppsökande ungdomsarbete, kan de med uttryckligt samtycke av den unge eller vårdnadshavaren för en minderårig lämna ut den unges identifierings- och kontaktuppgifter till det uppsökande ungdomsarbetet.

Den som lämnar ut en ung persons identifierings- och kontaktuppgifter ska på förhand på lämpligt sätt underrätta den unge och vårdnadshavaren för en minderårig om att uppgifter om den unge kan lämnas ut för det uppsökande ungdomsarbetet i situationer som avses ovan.

I 25 och 25 c § i barnskyddslagen (417/2007) föreskrivs om görandet av en barnskyddsanmälan och en föregripande barnskyddsanmälan. I 35 § i socialvårdslagen (1301/2014) föreskrivs om kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet. Om den som är anmälningspliktig enligt dessa bestämmelser har kontaktat den myndighet som ansvarar för socialvården, behöver det inte på basis av samma uppgifter göras en anmälan till det uppsökande ungdomsarbetet.

Personuppgiftsansvarig inom uppsökande ungdomsarbete

Personuppgiftsansvarig

Inom uppsökande ungdomsarbete är den unges hemkommun personuppgiftsansvarig när personuppgifter om den unge behandlas. I 12 § i ungdomslagen föreskrivs att kommunen är registeransvarig vid behandlingen av personuppgifter inom uppsökande ungdomsarbete. För registerföring och registerföringens lagenlighet ansvarar i kommunen i sista hand det organ enligt kommunlagen som ansvarar för förvaltning av uppsökande ungdomsarbete.

Uppsökande ungdomsarbete kan bedrivas av flera kommuner gemensamt. Personuppgiftsansvaret beror på hur verksamheten har organiserats.

Enligt 10 § i ungdomslagen kan kommunen ordna uppsökande ungdomsarbete också genom att skaffa tjänster hos en sammanslutning som producerar tjänster för unga. Den sammanslutning som producerar tjänsterna behandlar i så fall personuppgifter av unga som är i behov av stöd för den kommuns räkning som är avtalspart utifrån ett uppdragsavtal. Även i detta fall är kommunen juridisk registeransvarig. De uppgifter och ansvar som hänför sig till behandling av personuppgifter ska fastställas i uppdragsavtalet.

Tjänster för uppsökande ungdomsarbete kan anskaffas av olika sammanslutningar (till exempel förening, stiftelse, bolag, församling, annan juridisk aktör). Förutsättningar för sammanslutningar är att de bland annat har

- rättshandlingsförmåga
- en ekonomiskt och funktionellt stabil grund
- personal inom uppsökande ungdomsarbete som uppfyller de yrkesmässiga krav som uppgiften förutsätter (tillräcklig utbildning och arbetserfarenhet) och personalen ska ha kännedom om dataskydd (behandling av personuppgifter) och sekretessbestämmelser
- personal i fast anställningsförhållande, minst så länge uppdragsavtalet gäller.

Den personuppgiftsansvariges ansvar

Enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning (2016/679) är personuppgiftsansvariga skyldiga att informera registrerade om behandling av personuppgifter. Artikel 12 i förordningen innehåller bestämmelser om allmänna regler som tillämpas på tillhandahållandet av information till registrerade (artiklarna 13–14), på kommunikation som hänför sig till utövandet av den registrerades rättigheter (artiklarna 15–22), på upprättandet av ett internt register i artikel 30 (registret över behandling ska upprättas skriftligen och det ska vara möjligt att göra det tillgängligt för tillsynsmyndigheten) och på underrättelse om personuppgiftsincidenter (artikel 33 och 34).

Den personuppgiftsansvariges viktigaste ansvar vid behandling av personuppgifter är att

- informera registrerade enligt artikel 13 och/eller artikel 14 i dataskyddsförordningen: upprätta ett integritetsmeddelande och lämna de uppgifter som finns på integritetsmeddelandet till registrerade.
- vidta ändamålsenliga åtgärder för att till registrerade ge information om behandlingen i kortfattad, lättåtkomlig och lättbegriplig form samt utformad på ett tydligt och enkelt språk.
- vidta nödvändiga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder för behandling av personuppgifter.
- ge anvisningar till personuppgiftsbiträden så att de endast utför den behandling av personuppgifter som det avtalas att ska utföras för den personuppgiftsansvariges räkning.
- granska risker som är förknippade med behandling av personuppgifter och vidta alla nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att minska riskerna.
- utarbeta anvisningar om behandling av personuppgifter och sörja för ordnande av behövlig utbildning.

- planera hur deltagare informeras om behandling av personuppgifter.
- berätta vid insamling av personuppgifter till den unge och den unges vårdnadshavare om den personuppgiftsansvarige, ändamålet med behandlingen av personuppgifterna samt om för vad uppgifter regelmässigt lämnas ut samt om utövandet av den registrerades rättigheter.

Den personuppgiftsansvarige kan inte överföra sitt eget ansvar som personuppgiftsansvarig till en annan instans eller part vad gäller säkerställandet av behandlingen av personuppgifter.

Den som ordnar uppsökande ungdomsarbete ska fastställa de uppgifter som omfattar behandling av personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Till särskilda kategorier av personuppgifter (så kallade känsliga personuppgifter) hör personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening. Sådana uppgifter är även genetiska eller biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en person. Även uppgifter som gäller hälsa och sexualliv eller sexuella läggning hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Kännedomen om att den unge är kund inom uppsökande ungdomsarbete är i sig en personuppgift som hör till en särskild kategori.

Dataskyddsbud

Ett dataskyddsbud är en organisationsintern sakkunnig som följer behandlingen av personuppgifter och ger hjälp vad gäller efterlevnaden av dataskyddsbestämmelserna. Dataskyddsbudet följer efterlevnaden av dataskyddsbestämmelserna i hela organisationen och lyfter fram brister som det upptäckt, ger information och råd om skyldigheterna enligt dataskyddsbestämmelserna till ledningen och arbetstagare som behandlar personuppgifter, ger på begäran råd om hur konsekvensbedömningen av dataskyddet ska göras och övervakar genomförandet av denna. Dessutom är dataskyddsbudet kontaktperson för de registrerade i ärenden som gäller behandling av personuppgifter samt kontaktperson gentemot dataombudsmannens byrå och samarbetar med dataombudsmannens byrå.⁸

Uppgifter som samlats in inom uppsökande ungdomsarbete kan endast användas inom uppsökande ungdomsarbete

Personuppgifter kan endast användas för det ändamål för vilket de har samlats in. Anvisningar om behandling av personuppgifter finns på s. 7.

Utlämnande av uppgifter som samlats in inom uppsökande ungdomsarbete

I samband med uppsökande ungdomsarbete kan sådana uppgifter skapas om den unge som det kan vara nödvändigt att lämna vidare till den tjänsteleverantör till vilken den unge hänvisas. Nödvändiga uppgifter som gäller den unge får lämnas vidare till en annan myndighet endast med den unges samtycke. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens samtycke. En minderårig ung person får dock besluta om utlämnandet av uppgifter om honom eller henne själv enligt sin utvecklingsnivå. En minderårig ungs persons förmåga att fatta beslut om sina angelägenheter bör dock bedömas individuellt för varje ung person. Den som lämnar ut uppgifterna ansvarar för att utlämnandet av uppgifterna är lagenligt och ska säkerställa att utlämnandet genomförs på ett datasäkert sätt. Inom uppsökande ungdomsarbete registreras information om vilka uppgifter om den unge som lämnats ut och till vem. Registreringen hör till uppgifterna för den tjänsteinnehavare eller arbetstagare som tillhandahåller uppsökande ungdomsarbete.

⁸ <https://tietosuojafi/sv/dataskyddsbud>

För unga som inte fyllt 18 år och om förutsättningarna enligt barnskyddslagen uppfylls ska uppsökande ungdomsarbete göra en barnskyddsanmälan eller en föregripande barnskyddsanmälan till barnskyddsmyndigheterna (417/2007, 25 §). Dessutom har polisen (polislagen 872/2011, 4 kap. 2 §) rättigheter om vilka föreskrivs närmare i lag att på begäran få uppgifter om unga från uppsökande ungdomsarbete.

Den som fullgör uppgifter som avses i ungdomslagen har oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld. (28 §).

Elektroniskt utlämnande av uppgifter tjänsten <https://yhteysetsivaan.fi>

Undervisnings- och kulturministeriet och Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har tillsammans med CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy upprättat ett riksomfattande kontaktsystem för uppsökande ungdomsarbete som togs i bruk i september 2021.

Tjänsten yhteysetsivaan.fi är en riksomfattande tjänst med hjälp av vilken identifierings- och kontaktuppgifter om unga kan lämnas elektroniskt ut till uppsökande ungdomsarbete i den unges kommun på ett datasäkert, smidigt, snabbt och effektivt sätt och så att utlämnandet iakttar bestämmelserna i dataskyddsförordningen och tillgänglighetsdirektivet. Det uppsökande ungdomsarbetet kan fortfarande kontaktas också på andra sätt, till exempel genom direkt kontakt, per telefon eller med e-post. Uppsökande ungdomsarbete är alltid avgiftsfritt för unga, och det är konfidentiellt och grundar sig på den unges frivillighet och samarbete som utförs tillsammans med den unge.

Syftet med tjänsten yhteysetsivaan.fi är att elektroniskt förmedla kontaktbegäran från de myndigheter som nämns i ungdomslagen, unga och andra instanser som arbetar med unga till den unges hemkommun för uppsökande ungdomsarbete. Målet är att så många unga som möjligt som behöver hjälp och stöd utan dröjsmål ska få tillgång till service och annat stöd och att de ungas delaktighet ska kunna ökas och utslagningen minskas.

Identifierings- och kontaktuppgifter i tjänsten är den unges namn, födelsedatum, telefonnummer, e-postadress, adress och kontaktspråk. I samband med en begäran om kontakt från en myndighet används i systemet den unges personbeteckning, genom vilken den unges uppgifter hämtas ur befolkningsdatasystemet. På detta sätt säkerställs den unges hemkommun och adressuppgifter. Personbeteckningen överförs inte till den unges hemkommun. Andra uppgifter får inte lämnas ut för uppsökande ungdomsarbete. Kontaktuppgifter som omfattas av spärrmarkering lämnas inte ut till kommunen för uppsökande ungdomsarbete.

Användningen av systemet kräver stark autentisering. Begäran om kontakt görs genom att man identifierar sig i systemet med bankkoder, mobilcertifikat eller tjänstekort (se Anvisningar för Suomi.fi). På detta sätt säkerställs att begäran om kontakt är genuin och någon separat registrering behövs inte för att göra begäran. Identiteten hos den som skickar kontaktbegäran (till exempel representanten för en myndighet eller utbildningsanordnare, någon som arbetar med den unge eller de unga) kan verifieras, identifieringsuppgifterna förs över med en säker anslutning och identifieringen ser till att integriteten skyddas vid behandling av personuppgifter i enlighet med lagstiftning och reglering som utfärdats om behandling av personuppgifter.

De personuppgifter som samlas in i samband med kontaktbegäran anges i Dataskyddsmeddelandet på webbplatsen yhteysetsivaan.fi.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förvaltar, upprätthåller och vidareutvecklar kontaktsystemet på yhteysetsivaan.fi från och med den 1 juli 2021.